

Nr 21.

Av herr **Gabrielsson**, om ändring av 12 § i förordningen angående beviljning av fast egendom och av inkomst.

Genom 1920 års provisoriska kommunalskattereform infördes bl. a. bestämmelser i första stycket av 12 § 3 mom. b. beviljningsförordningen, att den till inkomstbeviljning beskattningsbara inkomsten ej med tillämpning av, de under a) i samma moment angivna bestämmelser må sättas lägre, än att den tillsammans med den skattskyldiges i andra kommuner taxerade inkomst motsvarar hans inkomst av förmögenhet, beräknad till fem procent av den uppskattade förmögenheten. I den åberopade punkten a) stadgas om skattefria avdrag i anslutning till inkomst och förmögenhetsskatteförordningens bestämmelser om orts- och familjeavdrag m. m. I 11 § av anvisningarna vid beviljningsförordningen meddelas slutligen vissa exempel, uträknade med hänsyn till, bl. a., nu omförmälda stadganden.

De skattefria avdragens begränsning till att avse endast inkomst, som överstiger fem procent på förmögenheten, innebär, om ock i inskränkt omfattning, ett slags garanti för att inkomst av förmögenhet verkligen effektivt drabbas av skatt. Huruvida en sådan tankegång kunde anses befogad i det förslag till kommunalskattelag, som Kungl. Maj:t år 1920 förelade riksdagen, vill jag här ej gå in på. Uppenbart synes nämligen vara, att den i varje fall icke passar väl in i provisoriets skattesystem. Detta innebär ju att en garantiskatt utgår i förhållande till alla fastigheters taxeringsvärderingsform av dels fastighetsbeviljning, dels ock kommunalskatt för en beräknad inkomst av för jordbruksfastighet 6 procent och för annan fastighet 5 procent av taxeringsvärdet. I själva verket får därigenom fastighet, som ingår i förmögenhet, bära en *dubbel* garanti, må så vara att denna garanti i ena avseendet motsvarar endast beloppet av de skattefria avdrag, som eljest skulle fått åtnjutas. Dessa avdrag innebära dock för många små inkomst-

tagare avsevärda belopp och det blir i själva verket dessa, som bestämmelsen kommer att träffa.

De orättvisa verkningarna av ifrågavarande bestämmelse torde framgå av följande exempel.

En person äger ett hemman, taxerat till 20,000 kronor, samt kreatur och yttre inventarier jämte inneliggande lager av foder och spannmål m. m. av 8,000 kronor, men har 4,000 kronor i skuld. Nettoförmögenheten är alltså 24,000 kronor. Personen deklarerar nu nettointkomst av 2,400 kronor, varifrån avgår 6 % av fastighetens taxeringsvärde, d. v. s. 1,200 kronor. Resten, 1,200 kronor, utföres i taxeringslängden såsom till inkomstbevilning taxerat belopp. Personen är emellertid gift och har 4 barn. Enligt bevillningsförordningen 12 § 3 mom. a) skulle hans skattefria avdrag bli för honom själv 500:— kr. samt för hustru och barn 750 kronor, tillsammans 1,250 kronor. Enligt denna bestämmelse skulle personen icke vara skyldig erlägga någon inkomstbevilning eller i förhållande därtill utgående kommunalskatt. Fem % på förmögenheten (24,000 kronor) är emellertid 1,200 kronor, varför den skatteskyldige icke blir berättigad till något som helst avdrag för sig och sin familj. Hade den skattskyldige i stället för fastighet ägt annan tillgång men för övrigt varit i alldeles samma ställning, hade han fått åtnjuta fullt avdrag med 1,250 kronor.

Att ett sådant orättvist resultat icke passar rätt väl i ett provisorium med uppgift just att avhjälpa de värsta orättvisorna i det tidigare tillämpade systemet, synes mig vara uppenbart. Under det år, provisoriet tillämpats, har det i förevarande punkt ute i bygderna väckt starkt missnöje och mycken undran. Den finansiella betydelsen av bestämmelsen för kommunerna torde däremot vara ringa.

En möjlighet att åstadkomma bättring synes vara att på sätt föreslagits i en sistlidet år i första kammaren väckt motion (nr 52) av herr Petrus Nilsson, låta fastighetens taxeringsvärde avräknas vid uppskattning av förmögenheten. Jag är emellertid ej fullt viss, att en sådan bestämmelse skulle giva ett i alla avseenden tillfredsställande resultat och finner det därför riktigare om hela bestämmelsen i fråga strykes. Jag tror för min del, att en sådan åtgärd skulle hälsas med allmän tillfredsställelse; jag tänker härvid bl. a. på ett stort antal födörådstagare, vilka utom sitt födöråd hava en sparad slant, vilken ger ringa ränta. Något hinder blir givetvis ej att i ett definitivt kommunalskattesystem upptaga själva den princip, varom fråga är, om pågående utredning i kommunalskattefrågan skulle medföra det resultat, att denna är i större eller mindre utsträckning berättigad. Att

principen ej i sin nuvarande utformning kommer att ingå i ett sådant system, synes mig ställt utom allt tvivel.

Med anledning av vad sålunda anförts får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen vill besluta, att första stycket i 12 § 3 mom. b) 1) bevillningsförordningen skall upphöra att gälla vid sådan tidpunkt, att det ej kommer att lända till efterrättelse vid 1922 års taxering, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta de ändringar, som ett bifall härtill må föranleda.

Stockholm den 18 januari 1922.

N. Gabrielsson.

